JOHANN GOTTLOB LEHMANN

De Consensu Partium Corporis Humani Occasione Spasmi Singularis in Manu Eiusque Digitis ex Hernia Observati.

Lehmann (J. G.)

DISSERTATIO INAVGVRALIS MEDICA

DE

CONSENSV PARTIVM CORPORIS HVMANI

OCCASIONE

SPASMI SINGVLARIS

IN MANV EIVSQVE DIGITIS

EX HERNIA OBSERVATI

EXPOSITO SIMVL

NERVORVM BRACHIALIVM ET CRVRALIVM

COALITV PECVLIARI ATQVE PAPILLARVM NERVEARVM

IN DIGITIS DISPOSITIONE

QVAM

PRAESIDE

D. ABRAHAMO VATERO

ANAT. ET BOTAN. PROF. PVBL.

SOCIET. NAT. CVR. ET LONDIN. AC BEROLIN. SODALI

H. T. ACADEMIAE RECTORE

H. L. Q. C.

PRO GRADV DOCTORIS

46469

D. II. NOVEMBR. A. R. S. CIↃ IↃCC XLI.

DISQVISITIONI EXPONET

IOANNES GOTTLOB LEHMANNVS

ECKERSD. MISN.

VITEMBERGAE Typis Schlomachianis

photostat from
copy at
Army medical library
Washington

EXPLICATIO FIGVRARVM.

F I G. I.

Exhibet coalitum multiplicem neruorum axillarium, in capsula inclusorum.

A. B. C. Tres nerui cervicales inferiores.

D. E. Duo nerui superiores dorsales.

FFF. Coalitus horum neruorum multiplex.

g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. rami neruorum brachialium e capsula egressorum et per brachium distributorum, ex quibus neruus

h. pollici neruos dat in Fig. II. delineatos, nec non indici et medio digito.

i. medio digito et annulari.

l. minimo digito prospicit.

Reliqui per musculos disseminantur.

F I G. I I.

Delineantur nerui pollicis.

p. denotat neruum Fig. I. h.

tttt. Quatuor rami eiusdem per pollicem distributi, confertissimis papillis obsiti, unde aristas frumenti repraesentant.

uu duo eius rami ad indicem excurrentes.

ππ duo rami ad medium digitum abeuntes.

F I G. I I I.

Sistit duos ramos, nerui cruralis postici, per dorsum pedis distributos.

λλ. duo rami, in dorso pedis excurrentes.

γγ. Fibrae ab iis utrinque ortae, inter se coalescentes

z. coalitus harum fibrarum.

PROOEMIVM.

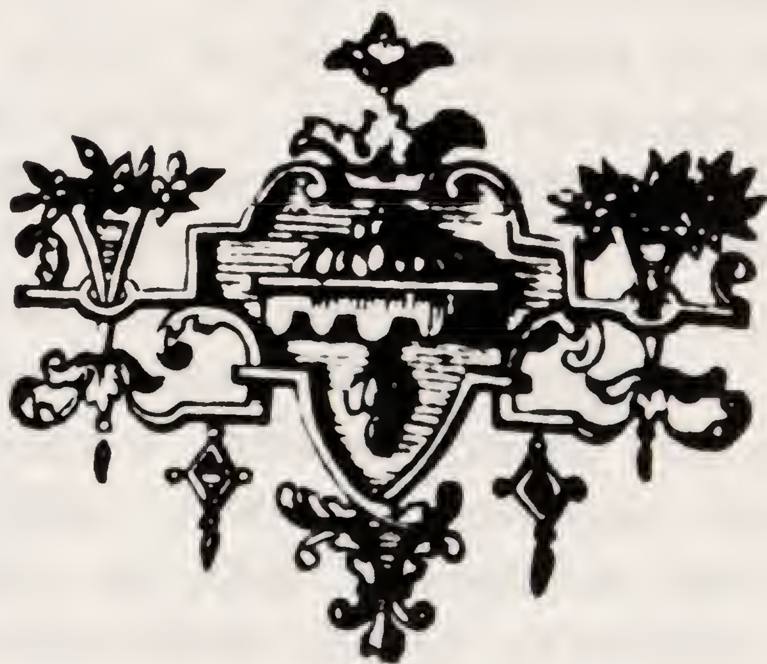
e conſenſu partium corporis
humani acturi, in limine ſta-
tim monemus, nobis in prae-
ſenti tractatione, rem nulla-
tenus fore, cum Sympathiis
aut Antipathiis, quarum Medicorum et Phyſi-
corum antiquiorum libri ſunt pleni, qui in ri-
mandis harum cauſis, mirum in modum inge-
nia torſerunt, in iiſque aſſignandis, ad actionem

in diſtans, et qualitates intentionales atque occultas prouocarunt. Neque ſermo nobis erit, de conſenſu partium, aut regionum externarum corporis noſtri, faciei nimirum cum reliquo trunco, frontis cum pectore, ſuperciliorum cum ſcapulis, oculorum cum axillis, genarum cum coxis, buccae cum abdomine, aurium cum brachiis, brachiorumque cum cruribus, qualem ſupponunt quidam, perhibentes, maculas, uerrucas, et huius generis naeuos, in facie eiuſque ambitu conſpicuos, talium in dictis locis iterum occurrentium, indices eſſe, de quo tractatum edidit SEPTALIVS, uid. *Ephem. Germ. D. I. A. I. Obſ. XX. Scholion, pag. 80.* Maioris momenti et ponderis eſt, conſenſus partium et ſympathia, quo, una affecta, aliae etiam longo interuallo diſtantes, ſimul affici atque compati obſeruantur. Notitia huius medico

ad

ad indagandas caufas et fedes morborum radicales, eft fumme neceffaria, atque iudice illuftri HOFFMANNO in *Medic. rational. fyftemat. Tom. III. Sect. I. Cap. V. § II.* maximi momenti et ufus in Pathologicis, adeo, ut fine eiufdem accurata notitia, plurima, quae in morbis accidunt, fymptomata, quomodo producantur, uix, ac ne uix quidem explicari poffit. Idem laudatus Vir propterea argumentum, in libris medicis, ut ait, partim minus pertractatum, partim penitus neglectum, *loco citato* peruestigatius paulo, et fubtilius agitauit, ac perpendit, multifque obferuationibus curiofiffimis pariter, ac utiliffimis illuftrauit. Rei dignitate permoti, in praefenti, thematis inauguralis loco, quaedam de partium confenfu commentari conftituimus. Anfam nobis dedit, fpafmus fingularis brachii dextri, duorumque eiufdem

manus digitorum, ab hernia antehac inducta, relictus, iterato recurrens, in uiro obseruatus. Hac occasione simul neruorum axillarium, in capsula communi inclusorum, peculiarem concursum et colligationem, ac ramorum cruralium, per pedem extremum excurrentium, coalitum, ac papillarum cutanearum in digitis manuum pedumque constitutionem, et dispositionem, sicuti haec ex praeparatis horum neruorum, in adiectis figuris delineare curauimus, exponere uoluimus.

HISTORIA.

Vir XLVI. annorum, ante XIV. circiter annos, in subleuatione ponderis grauis, animam comprimendo, subito, quasi fulmine tactus, prosternitur, ob dolorem atrocissimum, in inguine lateris dextri obortum, quo per dies aliquot continuato, atque indies aucto, animam agere uisus est. Pacatis sensim omnibus, causa se huius doloris manifestauit. Prodiit enim in conspectum hernia, qua intestina per annulum muscularem, et processum peritonaei dilatatum, successiue in scrotum illapsa sunt. Ab isto tempore ille subinde, etiam nulla ansa data, oborta pressione dolorifica in inguine, doloribus capitis, anxietatibus, languore totius corporis per unum uel alterum diem affligitur, quae symptomata in principio, malo adhuc recenti existente, frequentius redierunt, sensim uero imminuta sunt, atque nunc rarius recurrunt. Reliquo tempore satis bene ualet, labores durissimos, absque molestia fert, nec facile a quibusuis generis alimentis, etiam flatulentis laeditur. Praeter symptomata enarrata, hoc peculiare accidit, ut subito et inopinato inter actiones, brachium dextrum tetano doloroso extendatur, cum uiolenta

duorum

duorum digitorum medii et annularis, contractione, quos non, nisi admota altera manu, flectendo cubitum, adhibita omni ui, erigere potest. Manifestauit se hoc accidens, mox post factam rupturam, altero uel tertio die, ac primo tempore frequentissime, bis terque in die uno, unica saepe hora, repetiit, posthac remisit, atque nunc rarius interdum aliquot septimanarum interuallo, semel contingit. Hoc singulare et notatu dignum est, non semper cum supra relatis symptomatibus, culpa herniae, exortis, spasmum illum accedere, sed interdum istis praesentibus abesse, quandoque absque omni, in hernia percepto incommodo, sentiri

THES. I.

Consensus morbosus fundatur in consensu naturali partium.

Ex hoc casu patescit, causas morborum et symptomatum non semper haerere in loco affecto, sed aliunde saepe communicari, partesque non sua, sed aliarum, etiam maxime dissitarum, culpa, et per consensum affligi. Fundamentum huius compassionis morbosae, est consensus partium naturalis, ac mutua earundem connexio, coordinatio, atque in eundem finem conspiratio, qua, iudice celebrato HOFFMANNO *l. c.* non facile firmius suppetit argumentum, ad demonstrandum, corpus nostrum esse machinam, artificio et usu omnibus aliis, quae ab humana arte proficisci possunt, longe superiorem et perfectiorem, quod dudum sagacissimi Medicorum agnouerunt. Etenim omnes machinae arte factae, et automata, ex uarie configuratis machinulis, elastris, spirulis, helicibus, axibus, trochleis, cochleis, uectibus, catenulis et rotulis componuntur, quae ita inter se combinantur et aptantur, ut una alteram pellat,

pellat, ac moueat, omnesque ita in perficiendis motibus determinatis conspirent; contra una harum laesa, ac uel unico dente rotulae distorto uel fracto, protinus motus reddantur inordinati, uel penitus cessent. Haud absimili ratione comparata est machina corporis nostri, ex mille aliis simplicioribus coagmentata, atque diuino et ineffabili plane artificio a Summo rerum omnium Conditore et sapientissimo Architecto exstructa. Haec quippe, haud secus, ac istae, ex uarii generis partibus, sigillatim ex fluidis, in solidis contentis, ac influentibus, seu impetum facientibus, et organis solidis, mechanice ex uariis tubulis et canaliculis contractilibus et distensilibus, hinc atque inde ualuulis instructis, conflatis, componitur. Obeunt haec uicem elastrorum, siphonum, antliarum, aliarumque machinarum, a quarum mutua in se actione et aequilibrio, tot, tamque diuersi in corpore motus peraguntur. Etenim organa et uiscera solida, influxu liquidorum animata et incitata, ita inter se sunt combinata, ut unum alteri suppetias ueniat, plura etiam in una actione perficienda, conspirent, atque arctissimo uinculo uniantur, et perpetuum inter eas intercedat commercium. Quid itaque mirum, si, quae in statu naturali et sano consentiunt, in praeternaturali labem cum aliis communicent, unumque cum altero compatiatur. Prouti autem unius horum uiscerum et organorum, prae alterius, officium magis est uniuersale, pluribusque inseruiens, consensus pariter magis uniuersalis obseruatur, adeo, ut uno affecto, plura, uel pauciora simul afficiantur.

THES. II.

Ventriculi et reliquorum, ad primas uias pertinentium, organorum consensus, inter se et cum uniuerso corpore.

Inter functiones corporis nostri, maxime uniuersalis, omnibus reliquis famulans atque inseruiens, est alimentorum, in succum nutritium conuersio, seu chylificatio, ad quam canalis alimentorum, cum aliis, ad primas uias pertinentibus uisceribus, pancreate, hepate atque liene conducit. Alimenta quippe in ore prius masticata, dentibusque comminuta, atque cum saliua permixta, in uentriculum deglutiuntur, in eodem, motu huius peristaltico, atque diaphragmatis, preli instar incumbentis, pressione conquassantur, atque a lympha gastrica soluuntur, et primum in chymum conuertuntur. Hic per pylorum ad duodenum egressus, ab affuso succo biliario et pancreatico diluitur, atque ulterius soluitur, quo ipso partes alimentorum gelatinosae et oleosae intimius reclusae, atque cum aqueis mistae, a scoriis excrementitiis, postea per aluum excludendis, sensim secedunt, chylumque constituunt. Hic uasorum lacteorum orificia, in tunica uilloso-papillari hiantia, subintrans, ad commune lymphae chylique receptaculum, indeque per ductum thoracicum ascendendo, ad uenam subclauiam sinistram tendit, in quam, orificio sub ualuula peculiari hiante, infusus, cum sanguine, ad dextrum cordis uentriculum refluo, miscetur, cum eoque per uniuersum corpus, circulo uniuersali distribuitur. Hanc ob causam mira organorum chylificantium, tum inter se, tum cum uniuerso corpore, obseruatur sympathia. Quocunque enim eorum officio suo, ut par est, non rite satisfaciente, totum illud negotium perturbari necesse est, uti uel sola masticatio neglecta confirmat, iuxta illud tritum: Vitam odit, qui masticationem odit. Quemadmodum

admodum enim ab hac prima alimentorum praeparatione, atque inutilis ab utili ſegregatione, omnium reliquorum in corpore humorum conſtitutio, et qualitas dependet, quia uitium primae digeſtionis non facile corrigitur in ſecunda, ita ab huius actionis integritate maxime ſanitatem corporis pendere, nemo dubitabit. Qualis enim cibus, talis chylus, qualis chylus, talis ſanguis, qualis ſanguis, talis ſanitas. Vid. B. PARENT. *Hygienen. Cap. III.* Cumulatis quippe, ob uitioſam alimentorum digeſtionem, cruditatibus, in canali alimentorum, tales cum chylo ad ſanguinem delatae, multis morbis occaſionem praebent.

THES. III.

Fluunt ex hoc fonte atque ſcaturiunt innumeri propemodum morbi, quorum ſemina in primis uiis praeparantur, aut qui ab impuritatibus in iis generatis fouentur, et augentur. Affectus ita dictus hypochondriacus, ex uitioſa digeſtione atque ſecretione in uiſceribus, ſub hypochondriis ſitis, depuratoriis, oritur, ſed ubi radices egit, per uniuerſum corpus expanditur, atque ingentes hinc inde tragoedias ludit. In capite enim dolorem, ſiue totius, ſiue dimidiae tantum partis, qui hemicrania dicitur, uertiginem, oculorum caliginem, et ſcotomiam, anxiam et triſtem cogitationem, aliaque truculenta ſymptomata excitat, unde aegri de catarrhis capitis conqueruntur, atque apoplexiam imminentem metuunt. Fallunt autem, et falluntur, qui ſymptomatibus, neglecto morbo fundamentali, medelam afferre ſtudent. Non poſſum non hic commemorare caſum ſingularem, qui ante triginta fere annos nobis obtigit. Verbi diuini miniſter in Luſatia inferiori,

Quod confirmat malum hypochondriacum.

per duos annos uertigine continua ac pertinaci laborauerat, adeo, ut uix per hypocauſtum ambulare auderet, ſuoque officio amplius praeeſſe non poſſet, et apoplexiam proxime imminentem metueret. Quam ob rem de ſubſtituto, ipſi adiungendo, iam deliberatum eſt. Conſuluerat hactenus uarios Medicos, qui ipſum medicamentis anticatarrhalibus, antapoplecticis, ſudoriferis fortioribus, atque purgantibus efficacibus tractauerant, ſed abſque ullo leuamine, ut potius malum deterius fieret, aegerque in eam opinionem ueniret, illud ab incantatione pendere. Tandem per literas a B. Parente auxilium petiit, ac inter alia medicamenta neruina, antiſpaſmodica accepit, a quorum uſu, ſymptomata quodammodo remiſerunt. In literis poſtea, Parente abſente, ad me delatis, inter alia retulit, ſe uertigine maxime urgente, motum quendam in abdomine percipere, ex quo nos coniiciebam, originem mali in hypochondriis haerere. Eam ob cauſam medicamenta aperitiua, pulueres abſorbentes, atque ſalia fixa, cum martialibus, et blandis laxantibus, tranſmiſi. His uſurpatis, inſigne ſolatium percepit, ubi effluxerunt XIV. dies, ipſe ad nos acceſſit, gratiaſque pro cura felici retulit. Continuato horum remediorum uſu, mox penitus conualuit, ut ultra uiginti annos, ſanus et uegetus officio ſuo praeeſſe potuerit.

THES. IV.

Aliique affectus, ex cruditatibus primarum uiarum orti, uel ſaltem aucti.

A cruditatibus cum ſanguine ad pulmonem delatis, oritur frequenter aſthma, tuſſis, quae ideo in pectoralem et praecordialem, ab auctoribus diſtingui ſolet. Quo in caſu ſaepe uomitoria blanda, et tempeſtiue uſurpata, profuiſſe, et a phtiſi non ſolum praeſeruaſſe, ſed etiam

etiam proxime imminentem ſuſtuliſſe, ſcriptores teſtantur. Ita HARTMANNVS in *Prax. chymiatr. p. m. 81. in incipiente tabe, a deſtillationibus acribus*, inquit, *uix dici poteſt, quantum uomitiones praeſtent, praeſertim ab aqua benedicta.* Et paucis interiectis uerbis: *Quod ſi nihilo minus exulceratio ipſius pulmonis, quae exquiſitiorem phtiſin conſtituit, ſuborta fuerit, ſi recens extiterit, uomitiones multum iuuant, ad mundificationem et pectoris ſaburram ſubleuandam.* Pariter MANGETT. in *Bibliothec. med. practic. LXIV.* de phtiſi ex hypochondriaca affectione orta, dicit: *uomitoria lenia, et aegri uiribus aequalia, in principio morbi, inſtar miraculi huiuſmodi phthiſicos releuare ſolent.* Nihil addimus de febribus intermittentibus, quarum fomes potiſſimum in primis uiis haeret, in quarum cura, uomitoria omnem fere paginam abſoluunt. Talia tamen etiam in febribus continuis, imo malignis, potiſſimum in initio earum, a quibuſdam commendantur. In *Actis Berolinenſ. Decad. II. Vol. II.* recenſetur et defenditur methodus GVNDELSHEIMERI, Archiatri quondam Brandenburgici, curandi uariolas per emetica, aut emetico cathartica, repetito dato, quam idem etiam in cura febrium petechialium adhibuit, hac ſaltem cum differentia, ut uomitoriis interpoſuerit uenaeſectiones. Quoniam uero haec methodus ipſi autori, eiuſque ſtrenuo imitatori D. SCHWARZIO fatalis fuit, id quod neglectae dierum criticorum obſeruationi, in *Actis Berol. Dec. I. Vol. Sect. I.* tribuitur, cum horum morte exoleuit. Nihilo tamen ſecius teſtimonium MEIBOMII ibidem ex *diſſert. de uariolis et morbillis 1676.* habita, probatur, a SYLVII maxime temporibus, emeticorum uſum in uariolarum et morbillorum initiis obtinuiſſe. Haec ad

demonſtrandum totius corporis, cum uentriculo ac primis uiis conſenſum, ſufficere in praeſenti poſſunt. Idem tamen non minus ſentit aliarum partium laeſiones, et cum iiſdem compatitur, uti teſtantur uomitiones a uulneribus et contuſionibus capitis, dentitione difficili infantum, grauiditate mulierum, idque ob conſenſum neruorum, de quo in ſubſequentibus.

T H E S. V.

Cordis conſenſus cum toto corpore

Motu cordis periſtaltico uitam inchoari, euincunt experimenta, in ouis incubatis a MALPIGHIO, NEEDHAMO, aliisque inſtituta, quae in BLASII *Anat. Anim. de ouo et pullo*, et in *Bibliothec. Anat.* uideri poſſunt. In his altero iam ab incubatione die, etiam ante ſanguinis tincturam, punctum illud ſaliens motu ſuo ſe prodit. Cordis motu ſufflaminato, ac penitus ceſſante, uitam finiri, et animal intermori, nulla forte probatione indiget, quia a corde, ope circuli ſanguinis, uniuerſum corpus omnem calorem, nutritionem, ipſamque uitam accipit. Cor itaque merito primum uiuens, et ultimum moriens appellatur, licet hoc uulgare medico-phyſicum effatum, experimento in mortuis facto, quo epidermis in illis regenerari obſeruatum fuit, eludi poſſe, exiſtimet ANONYMVS in explicatione phaenomeni de uampyris. Vid. *Commerc. lit. de anno 17[illegible]. hebdom.* 32. Hoc tamen putrefactioni potius tribuendum erit. Forte etiam de hac cuticulae, poſt mortem regeneratione, ualet idem iudicium, quod de capillorum ac unguium poſt mortem accretione, tulit RVYSCH. *Aduerſar. Anat. Dec. II.* p. 46. Quem etiam ſecutus eſt HEISTERVS *compend. anat.* §. [illegible].

de unguibus. Cor itaque eſt illud primum et perpetuum mobile, cuius actione flumen ſanguineum, durante uita, continenter, et ſine ulla intermiſſione, circumagitur. Ab influente enim per neruos, ſubſtantiae eiuſdem intertextos, liquido ſubtili, ac per arterias coronarias non tantum, ſed etiam intra uentriculos, irruente ſanguine, ad ſyſtolem incitatum, conſtringitur, ſanguinemque acceptum, per arteriam pulmonalem et aortam, ad uniuerſum corpus propellit, quem per uenam cauam et pulmonalem refluum, in diaſtole, ex auriculis iterum recipit. Circuitus itaque ſanguinis uitalis, omnibus partibus communis, fundamentum eſt, quare omnes tum cum corde, tum inter ſe compatiuntur. Turbato enim, et intercepto motu cordis, totum corpus langueſcit, et homo proximus morti eſt, uti teſtatur Lipothymia atque Syncope. Sanguinis circulo in quibuſdam locis impedito, atque difficili reddito, flumen ſanguineum neceſſario, tanto maiori cum impetu, uerſus alias partes ruit, et inflammationes, febres, haemorhagias efficit. Pariter etiam cor a uariis cauſis, in remotis quandoque locis haerentibus, ad motus conuulſiuos concitatur, teſtantibus palpitationibus cordis, in hypochondriacis, hyſtericis, aliiſque affectibus, inprimis propter neruos, de quorum conſenſu nunc diſpiciemus.

THES. VI.

Conſenſus cerebri et cordis, in perficiendis functionibus corporis.

Praecipuum conſenſus partium fundamentum reſidet, in genere neruoſo, a cerebro per uniuerſum corpus expanſo. Ab hoc omnis ſenſus motuſque, tam animalis, quam uitalis, ipſiuſque cordis pendet. *Cerebrum et cor,* inquit

inquit VIEVSSENS, in *Neurograph. c. IV. in muniis suis obeundis, a se inuicem ita dependent, ut cum alterum deficit, alterum simul deficere oporteat.* Experimento quippe WILLISII, et LOWERI, neruo uago in animali uiuo ligato, uel compresso, motus cordis illico imminuitur, et conuulsiuus fit, imo plane cessat, teste BOHN. in *Circ. Anat. progymn. VI. p. 104.* quia animal, ab ipso torturae huic philosophicae admotum, quasi a fulmine tactum, exspirauit. Feriante contra pulsu cordis, fit, ut mox ipsa quoque succi neruosi progressio et transitus, atque adeo tensio neruorum, et hinc pendentes actiones ferientur, uti docet BERGER. de *Nat. human. C. 21. p. 278.* Quemadmodum in se ipso, *citante eodem*, expertus est MALPIGHIVS, intermittente arteriarum pulsu, eadem temporis differentia, oculos momentanea quasi ecclipsi tentari, ac si cilium tunc collabatur, et multiplici succedente pulsus intermissione, corpus ruere, sensu motuque oppressis. Haec testimonium praebent infallibile, de consensu uiscerum horum principum, atque de mutua eorum conspiratione, in quo reliquorum omnium corporis organorum uita, motus, et actio fundatur. Obseruatur enim in cerebro aeque, ac in corde, reciproca dilatatio atque subsidentia, quod in Fontanella infantum, atque in uulneribus capitis, cum fractura cranii coniunctis, tactu percipi potest. Hunc motum BAGLIVVS de *Fibra motrice Specimine L. I. C. V.* unice durae matri tribuit, eamque systolen et diastolen durae matris, non per arterias, quae in ipsa disseminatae sunt, uerum per suam praecipue texturam fibrosam singularem, quae cum textura cordis aemulatione contendit, perfici iudicat, eamque propterea cerebri

rebri cor potius, quam Diaphragma cum MAYOVIO uocandam eſſe exiſtimat. Examinauit hanc ſententiam RIDLEY experimento, in cane inſtituto, dum duram matrem cultro diuiſam, hamulo acuto prehendit, atque ſuſpenſam tenuit, atque Syſtolen et Diaſtolen ipſius cerebri uidit, quam etiam cum eo adſtantes, cum maximo renixu factam, digitis perſenſerunt. Vid. *Exper. Anat. ad ueram durae matris motus cauſam detegendam inſtitutum ab* H. RIDLEY *ex Tranſact. Philoſ. Angl. Anno 1703. No. 287. p. 1480.* Latinitate donatum, in *Ephem. Germ. Dec. III. Append. ad An. IX. et X.* Idem etiam Latino idiomate legi poteſt, in *Philoſ. Tranſact. Abridg'd by* BENJAMIN MOTTE *Vol. II. Cap. II. §. IV. p. 15.* Hanc autem cerebri Syſtolen et Diaſtolen non aliunde, quam a pulſu cordis et arteriarum deriuare licebit, utpote quae, iudice BERGERO *de Nat. hum.* omnes cerebri anfractus, numero innumerabili pererrant, et alluunt, ſuaque pulſatione cerebrum ad reciprocam dilatationem, et hanc conſequentem ſubſidentiam, propulſionemque ſucci neruoſi, cogunt.

THES. VII.

An detur in Neruis fluidum

Manu nos hoc ducit ad quaeſtionem cardinalem, noſtro hoc tempore inprimis controuerſam, utrum in neruis reperiatur fluidum, a cuius influxu eorundem uſus et operatio dependeat. Noſtram nunc hanc litem non facimus, nec nos huic controuerſiae inmiſcere animus eſt, inprimis cum fluidi Neruei exiſtentia ualidiſſimis rationibus ab aliis euicta ſit, quarum praecipuas ex-

poſuit

posuit HEISTERVS *in Compend. Anat. §. 301.* Subscribimus igitur sententiae hactenus receptae, hospitari in neruis liquidum purissimum et subtilissimum, in cerebro a sanguine, ex arteriis corticalibus secretum, atque per tubulos medullares ad principia neruorum adductum, a cuius influxu per neruos, horum tensio, elater, atque operatio, in sensu motuque perficiendo, dependet. Conuenit hoc cum oeconomia animali, quae docet, omnes functiones uiscerum et organorum peragi, secretione liquidi, peculiaribus usibus destinati. Quis igitur cerebro hoc officium denegauerit? Mirantur propterea non immerito *Actorum Eruditorum Collectores*, BRVNIVM *in inquisitione physico-medica de spiritibus animalibus, deque iis praecipuis, quae iisdem attributa, in animantibus, siue sanis, sine morbosis, contingunt, Patauii 1721. edita,* cuius recensio habetur *in Actis Eruditorum Anno 1731. Mens. April. p. 173. seqq.* tam parum ad rem dixisse, de tanto cerebri apparatu, bene gnarum, quod natura nihil frustra faciat. Autopsiae contradicit BLASIVS, qui *in Anatome medullae spiralis*, citante BOHNIO *in Circ. Anat. Progymn. XXI. p. 337.* medullarem neruis substantiam omnimode denegat, et neruos simpliciores, seu horum funiculos, nihil aliud esse, ait, quam meningis tenuis productionem filamentosam, sine considerabili substantiae medullaris additione. Si enim hoc nullam perspicimus rationem, quare cortex, qui secretorio munere fungitur, cerebrum et cerebellum superius ambiat, minus uero medullam oblongatam, neque spinalem, sed in hac potius interius contineatur. Hoc sane non aliam ob causam, quam propter egressum neruorum immediatum, ex medullari substantia, factum esse, nemo non uidet. Idem etiam euin-

euincit solus neruus opticus, in quo dissecto, substantia medullaris non tantum, sed porositas manifesta, cannae Indicae instar, oculis etiam non armatis patet, eiusque substantia medullaris, tunicam retinam, oculi primarium uisus organum, constituit. Non minus neruus uagus, ex quam plurimis distinctis fibris medullaribus, e medulla oblongata intra cranium emergentibus, conflatur, cui iungitur neruus accessorius WILLISII, ex medulla spinali ortum trahens, neruique tandem spinales omnes ex distinctis fibris, ex medulla spinali oriundis, componuntur.

THES. VIII.

Consensus partium uniuersalis per neruos

A neruis igitur ex cerebro oriundis, ac inde per uniuersum corpus, et singulas eius partes expansis, atque ab influente liquido tensis, adeoque elasticis, dependet potissimum generalis totius corporis consensus. Habent enim se isti, instar chordarum tensarum, quapropter una fibrilla pulsa, reliquae etiam mouentur, et quo plures earum tanguntur, et quo fortior est motus impressus, eo plures quoque nerui, in dissitis corporis regionibus, in consensum trahuntur, et conuelluntur. Obseruatur hoc in motibus conuulsiuis, ac epilepsia uniuersali, cuius causa in unico loco saepe haeret, nihilo tamen secius uniuersum genus neruosum in consensum trahitur, uti patet ex epilepsia infantum, a dentitione difficili, uermibus intestinorum, atque a punctura neruorum inducta. Meminit LINDENIVS iuuenis, ex carie ossis in pede epileptici, qui sola ligatura forti, paroxysmum inhibuit. Vid. B. PARENTIS *dissert. de morbo sontico, thes. XIX.* Visus

autem et actio neruorum, in corpore noſtro, adeo uniuerſalis eſt, ut non tantum ſenſui motuique uoluntario praeſint, ſed etiam, dum omnibus uiſceribus, uaſorum circulantium et tubulorum ſecretoriorum atque excretoriorum, tunicis et membranis ſunt intertexti, omnium horum organorum functiones, digeſtiones, ſecretionesque et excretiones dirigant et moderentur. Non dubitat proinde HOFFMANNVS in *medic. ration. ſyſtem. Tom. III. Sect. I. Cap. IV. §. 46.* Morbos omnes appellare generis neruoſi affectiones, quia laeſis quocunque modo, uel neruis per corpus diſcurrentibus, uel membranoſis quibuſuis ac neruoſis partibus, illico motuum animaliae, modo leuiores, modo grauiores ſubſequuntur. *Nam nullus*, inquit, *dolor, nulla inflammatio, nullus ſpaſmus, nulla motus et ſenſus impoten.ia, nulla febris, aut humoris ullius excretio accidit, in qua non hae partes patiantur.*

THES. IX.

Viſcerum thoracis et abdominis conſenſus cum capite et inter ſe.

A neruis itaque eorundemque per uniuerſum corpus expanſione, et liquidi in iiſdem influxu dependet potiſſimum conſenſus partium, tum capitis cum toto corpore, inprimis cum uiſceribus duarum inferiorum cauitatum, tum, horum inter ſe, quem phaenomena quamplurima confirmant. Quem enim fugit, grauiores capitis laeſiones, contuſiones et uulnera, cum commotione cerebri, interdum ſequi uomitum, motum uentriculi conuulſiuum indicantem; a uehementioribus animi commotionibus, inprimis ira, palpitationes cordis, et animi deliquia oriuntur, ſaepe etiam uentriculi et reliquorum uiſce-

uiſcerum functio confunditur et labefactatur, quod ſymptomata monſtrant. BAGLIVVS, citante HOFFMANNO *loc. ſaepe cit.* §. 21. ſcribit: *Qui laborant animi pathemate, potiſſimum corripi ſolent morbis uentriculi, ut inter cetera obſeruaui in moerentibus, qui conqueruntur primo de languore uentriculi, mox inappetentia, oris amaritie, ſiti circa horas matutinas, cruditatibus, flatibus et tenſionibus hypochondriorum.* Confirmat id HOFFMANNVS, dum ait, ſe non ſemel, ſed ſaepius uidiſſe a diuturno animi angore et moeſtitia, in hominibus antea ſanis, hilaris animi, et ſanguineae complexionis, affectum hypochondriacum, qui potiſſimum in uentriculo conſiſtit, ſubortum fuiſſe, atque ad huius confirmationem, prouocat ad noſtalgiam, Heluetis maxime familiarem affectum. Ex dentitione difficili in infantibus, propter laceſſitos neruos, excitantur uomitus, Diarrhoeae, Lienteriae, uel etiam alui adſtrictio. Contra culpa uentriculi, et uitioſae digeſtionis, in hypochondriacis inducuntur dolores capitis, et uertigo, quale exemplum ſupra retulimus; porro palpitationes cordis, reſpiratio difficilis, cum ſtrangulatione faucium, inprimis in foeminis, hyſterica paſſione laborantibus; de conſenſu uentriculi cum utero, teſtantur inprimis uomitus grauidarum, mox poſt conceptionem, primis menſibus frequentes; uermibus inteſtinorum laborantes, experiuntur dolores capitis, ſaliuationem uitioſam, pruritum narium et ſternutationem inprimis tempore matutino, et uentriculo ieiuno. Plurimis argumentis et exemplis conſenſum horum uiſcerum, ut confirmemus, opus non eſt, quia quotidiana experientia de hoc teſtatur. Ex inſtituto de hoc egit laudat. HOFFMANN. *l. c. cap. V. de conſenſu partium neruoſarum generatim et ſpeciatim cum uentriculo.*

THES. X.

Consensus huius fundamentum est in neruo intercostali et uago.

Huius adeo admirandi uiscerum omnium, tum cum capite, tum inter se, tum cum toto corpore, consensus fundamentum consistit in neruo intercostali, huiusque origine, multiplici cum uago concursu et coniunctione, atque uniuersali per omnia uiscera interna distributione. Nerui huius intercostalis origo adeo incerta et uaria est, ut hac de re etiam inter hodiernos praestantissimos Anatomicos non conueniat, tum alii eundem a quinto et sexto pari, alii ex sexto tantum, alii aliunde prodiisse perhibent, quorum sententiae uideri possunt in celeberr. HEISTERI *comp. anat. not. LXX. p. 132.* Qui simul, se eundem nunc ex quinto, nunc ex quinto et sexto simul ortum uidisse, testatur. Aliam autem et diuersam de huius nerui origine, sententiam fouet clar. A BERGEN iun. quam *in dissertatione sua inaugurali de neruo intercostali* exposuit, ubi pluribus rationibus demonstrare annisus est, eundem ortum trahere ex omnibus neruis, quos in suo, uertebris accommodato situ, accipit a uariis spinae, ceruicis, dorsi, atque lumborum neruis, adeoque potius esse neruum medullae spinalis, habentem tot radices, quot sunt rami, a uertebralibus in ipsum reflexi, cum gangliis communicantes, eiusque fines, superius intra cranium esse ramos, in quintum et sextum par euntes, in thorace uero et abdomine plexuum et ipsius trunci ultimas propagines, in pelui ramos, in ossis sacri neruos terminatos. Noluimus hoc decidere. Nihil tamen obstat, quo minus eiusdem principia tum ex medulla oblongata, intra cranium, ex quinto uel sexto pari, aut ex utroque, tum ex spinali, et ex uertebralibus repetamus, cum ipse A BERGEN fatea-

fateatur, ſe non uidere, multiplicem nerui originem eiusdem functioni detrimento eſſe poſſe, uel debere. Multo minus illam conſenſui partium obeſſe, credendum, ut potius eidem maxime fauere, ſit aeſtimandum. Ad hunc practerea conducit, eiuſdem coniunctio cum pari octauo, ſeu neruo uago, qui obſeruante eodem, in plexu meſenterico ſuperiori, quem WILLISIVS, inſtar ſolis inter ceteros planetas, poſitum eſſe dixit, terminatur, nec ultra hunc propagatur. Intercoſtalis uero per peluim diſtribuitur, et in Iſchiaticum terminatur. Ab hoc itaque neruo, uti conſenſus uniuerſalis, ita quoque herniae cum brachio in caſu a nobis propoſito, dependet.

THES. XI.

Gangliorum ſtructura et uſus.

Neruus intercoſtalis in tranſitu ſuo, per collum, thoracem et abdomen, plurima monſtrat tubercula minora, ob figuram a FALLOPIO corpora oliuaria, alias plexus ganglioformes, uel ganglia dicta, a tumoribus morboſis, hoc nomine donatis, probe diſtinguenda. Horum ſtructuram internam, mira ſubtilitate atque incomparabili induſtria extricauit LANCISIVS, atque in *diſſertatione* peculiari *ad celeberr.* MORGAGNVM data, huius *Aduerſariis anatomicis V.* adiecta, expoſuit et figuris illuſtrauit. Accepit nimirum ganglium ſupremum in collo, quod maius eſt, plerumque ſiniſtrum, tum humanum, tum, ut eius particulae cerni poſſent, equinum, illudque examini ſubiecit. Obſeruat proinde, illud tribus inuolui membranis, quas tunicas, non dubitat, a cerebri membranis originem ducere, licet parumper augeantur, et craſſeſcant

circa

circa ganglium. Harum exteriorem laxe, tunicae inſtar uaginalis, illud includere, alteram arctius iſtud complecti, tertiam tendineam adeo ualide, cum eiuſdem corpore coniunctam et contextam eſſe, annotat, ut ab eius ſuperficie, ſine eius diuulſione et laceratione ſeparari nequeat. Poſtquam illud longa coctione elixatum, unguibus leniter diduxit, ſubſtantia interna, ex tenuiſſimis fibris compacta, ſe ipſi oſtendit, quae microſcopio uiſae, carnoſae apparuerunt, ab albo quodam tendine, per centrum, recta, inſtar axis, a ſuperiore ad inferiorem uerticem protenſo, profectae. Has fibras, a memorato tendine, tanquam a pinna coſtae, non utrinque ſolum, uerum etiam quaquauerſum, ſeu radiatim ad uniuerſam ſuperficiem, nonnihil inferius inclinatas, ferri docet. Hinc infert, gangliorum actionem et uim eſſe, ut pro animalium motuum opportunitate plus minus contracta, tum canales ſanguineos, quibus alligantur, parum eleuent, tum liquidum neruorum uehementius extrudant. Monet tamen ſimul, *ne ſinguli neruorum plexus, pro perfectis gangliis accipiantur, ut a nonnullis grauiſſimis Anatomicis factum ſit, quia,* ut pergit, *alii nerui ſunt, qui laxa tantum membrana, ueluti uagina contenti, per ſimplicem a ſociis diductionem et ſeiunctionem, in uarios ramos diuertere, conſpiciuntur, alii uero robuſtiori tunica, ac fibris non tantum exterius, ſed interius quoque ualide muniti, atque intertexti, a ſuperiori ganglio dependent. Cuiuſmodi neruorum complicationes, (quae paſſim plexus neruei uocantur,) quoties in oualem, aut ſaltem bordeaceum tumorem minime eleuantur, pro abſolutis perfectiſque gangliis, non uidentur conſiderandae, uerum accipiendae ſunt, uel pro tendineis propaginibus ſupernorum gangliorum, uel pro colligationibus pluriuм*

urium ſimul neruorum, quos interdum ipſa natura, medio odam artificio, inter perfectum ganglium et ſimplicem ncum, nectit atque complicat. A gangliis atque plexibus icera omnia neruos, eorundem ſubſtantiae intertextos cipiunt, quorum ſpeciales diſtributiones uideri poſſunt, c. et apud VIEVSSENS *in Neurographia*, itemque *in rt.* A BERGEN *de neruo intercoſtali.* Ex hoc manifeſtum eſt, quantum ganglia et plexus neruoſi ad conſenm partium faciant.

Thes. XII.

Neruorum axillarium et cruralium atque papillarum in digitis conſtitutio.

Commemorari tandem meretur, coalitus multiplex neruorum axillarium ac cruralium, quem in neruis iſtis, e plures annos e corpore eductis, atque praeparatis, et muſeo noſtro aſſeruatis, demonſtramus. Oriuntur enim rui axillares, uti notum, a tribus ceruicalibus inferiori s, et duobus dorſalibus ſuperioribus, qui mox poſt extum colligantur, et in capſula, e communi ipſorum inolucro conflata, includuntur, quam VIEVSSENS *Tab. XIV. Lit. C. D. et Tab. XXV. et XXVI. Lit. A.* deliauit, ex qua nerui brachiales emergunt; Trunci uero i neruoſi per capſulam incedentes, non ſeparatim et diinctim progrediuntur, ſed multiplici coalitu inter ſe nnectuntur et concreſcunt, antequam e capſula raos ſpargant, uti ex Figura noſtra I. patet. Pariter

neruus lumbaris infimus cum primo offis facri coalefcit, atque accedentibus reliquis ex offe facro, cruralem definit. Vid. VIEVSSENS *Tab. XXIX. Lit. B.* Nos praeterea in ramis neruorum cruralium, in dorfo et planta pedis excurrentium, tales coalitus in praeparato horum neruorum demonftrare poffumus, qualem coniunctionem duorum ramorum, fatis diffitorum, in Fig. III. exhibemus. In Fig. II. neruos pollicis manus delineauimus, qui innumerabiles papillas cutaneas, extremis fibris cohaerentes, monftrant, indeque ariftas frumenti repraefentant, quae tamen omnes in Figura exprimi non potuerunt. Singulae papillae, immediate fub et in cute haerentes, diffectis folliculis pinguibus tunicae cellulofae, quibus circumdatae erant, incredibili labore extractae funt, quas, cellulis apertis, cum conatu exfilire uidimus. Figurae noftrae defumtae funt ex praeparatis integris, neruorum brachialium et cruralium, quorum plenariam delineationem, ubi aliquando, eandem luci exponendi, dabitur occafio, non ingratum id Lectori futurum confidimus, quia perfectius et abfolutius opus, inprimis quantum ad papillas nerueas, fe in hoc genere non uidiffe, confeffi funt omnes, qui praeparata in mufeo noftro confiderarunt. Patebit hoc etiam omnibus, quibus noftras figuras cum VIEVSSENII comparare, uolupe erit. Non poffum non promiffo, Patrono eo tempore facto, fatisfacturus, memorare hic lepidum illud accidens,

dens, quod nobis, in praeparatione neruorum cruralium, occupatis contigit. Dum enim neruum hunc plenarie extractum, purificare et a ſordibus liberare ſtudemus, interuenit fortuito caniculus minor, eundemque perfectioni proximum deuorauit. Quam ob rem ira incenſi, uix nobis temperare potuimus, quin eundem cultro anatomico ſubiecisſemus, modo neruum integrum e uentriculo extrahi poſſe, ſpes affulsiſſet. Plura quo minus in praeſenti addamus, negotia prohibent.

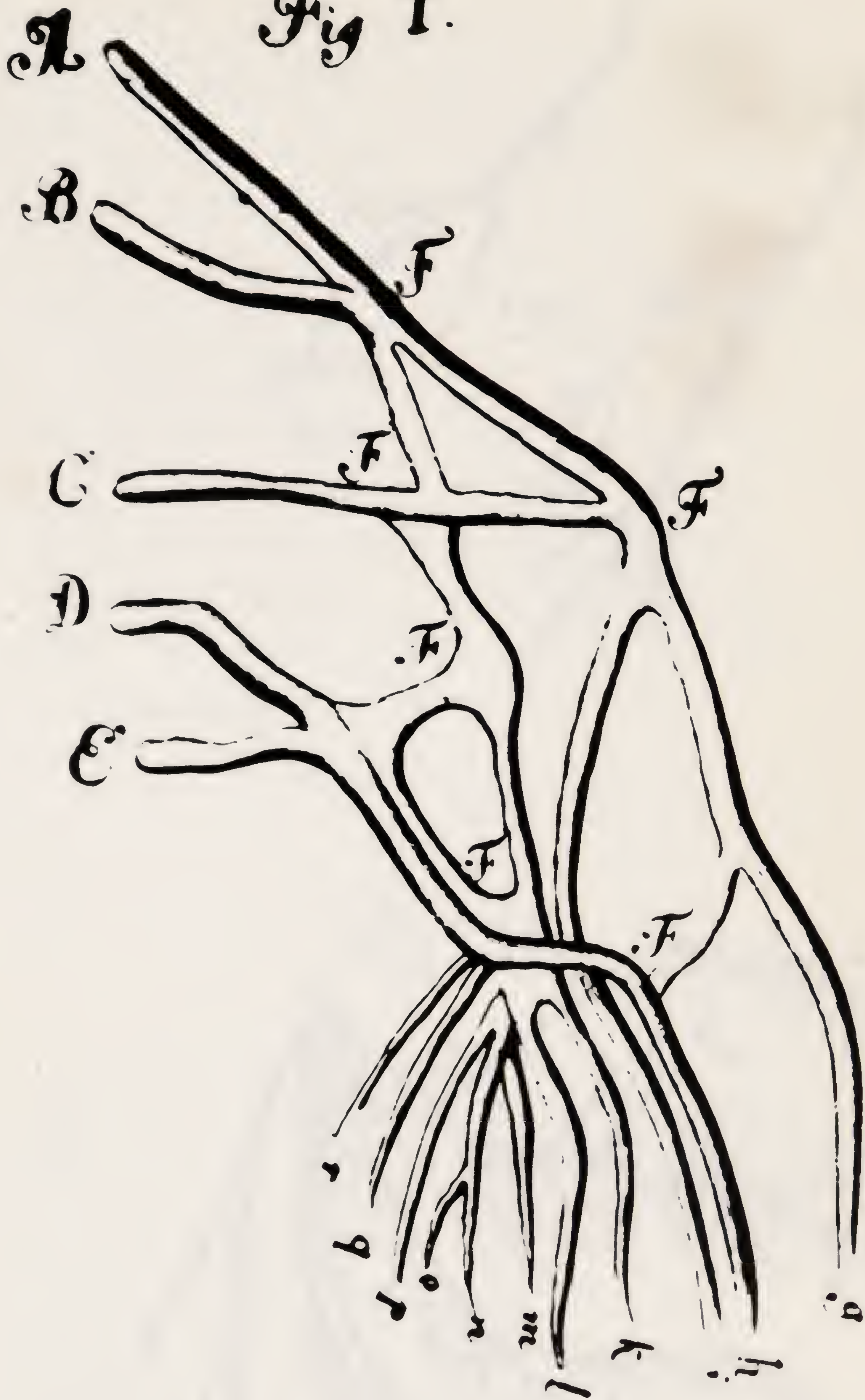
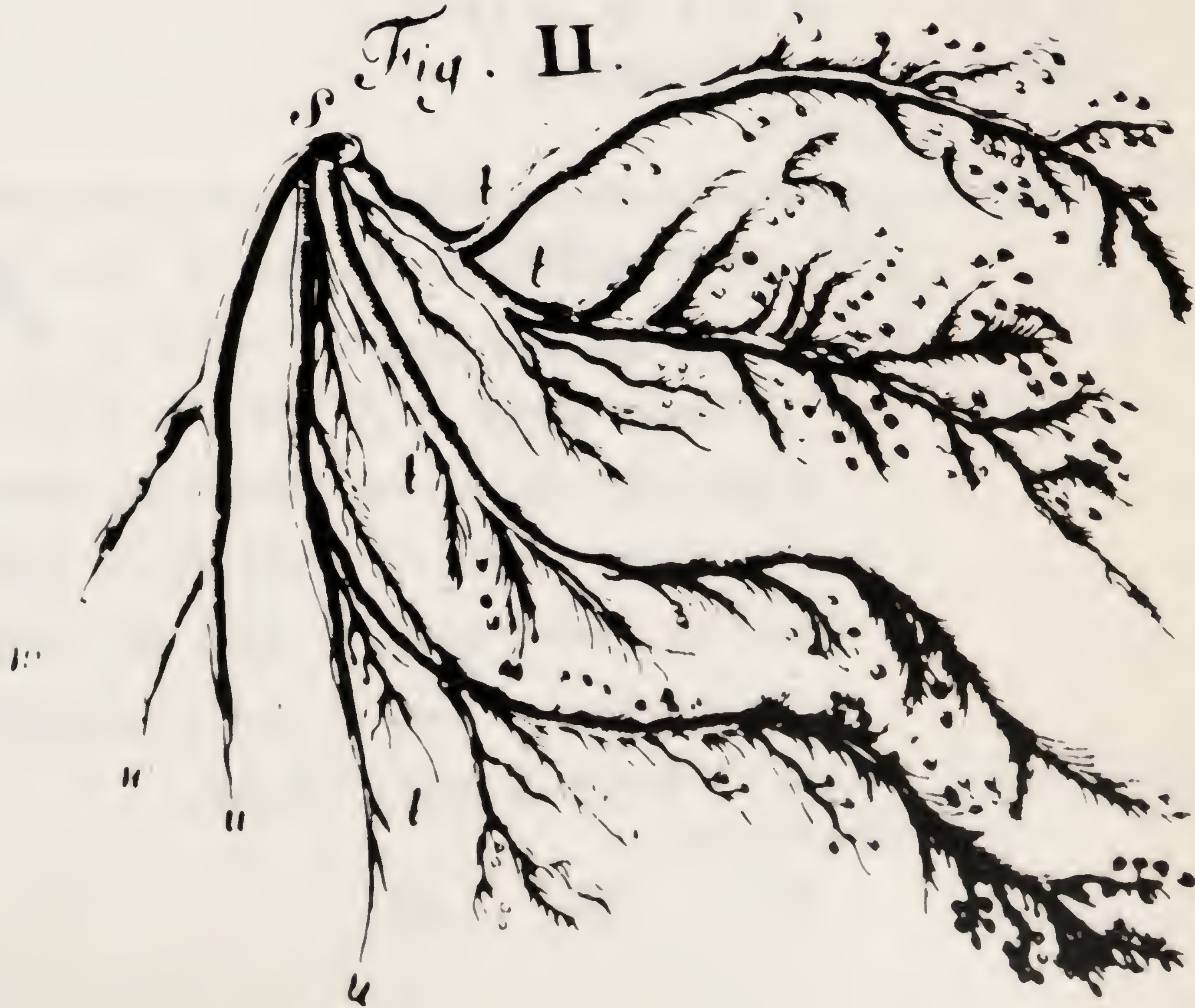

Fig I.
A
B
F
C
F
F
D
F
E
F
F

Fig II

✡ ✡ ✡

Plus unus doctus, quo LEHMANN gaudet, ocellus
Cernit, quam centum lumina nota uident.
Argus centoculus, naturae arcana tueri
Non potuit: mentis lumine nudus erat.
Quo rerum secreta patent, quo cernitur Artler,
Vnicus est oculus, mentis in arce nitens.
Huius inops Argus, dum cernit, nil uidet orbe;
TV tamen hoc oculo praeditus, omne uides.
Corporis humani consensum perspicis isto
Lumine, quaeque docet, magnus Apollo, tenet.
Hic TIBI serta parat, meritos hic spondet Honores,
Quos fortunatos annuat esse Deus.

PRAENOBILISSIMO atque EXPERIENTI DOMINO
CANDIDATO Specimen Eruditionis edenti,
in tesseram amicitiae posuit
GEORGIVS VAGHI,
Iaurinensis Hungarus, Med. Cand.
Opponens.

Καλῶς δὴ [illegible] φίλε [illegible],
Τῇ Σοφίᾳ καὶ [illegible] νικᾷς
Σοὶ γὰρ Ἀθηναίη τέχνης [illegible] βραβεῖα
Ὤπασε προφρονέως καὶ σπεύδει κῦδος ὀρέξαι.
Οὗτος δὲ βλέψεις, ὅτι τέχνη κτῆμα τ᾽ ἄριστον·
Κἀγὼ Σοὶ φίλῳ συγχαίρω ταῦτα τὰ τιμῆς,
Εὐχόμενος τε ἔτη τὰ βίοιο τρισόλβια πάντα.

M. IOANN. CHRISTIANVS SCHVLZE,
Borgesdorffio-Saxo.

